

EXAMENUL DE BACALAUREAT - 2026

Proba E. c)

Istorie

Simulare județeană

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ideologia stalinistă, așa cum a fost ea instituită în anii 1930, presupunea adoptarea unui număr mare de mituri oficiale, care trebuiau să întărească adevărul absolut și incontestabil. Aceste gogorițe nu aveau aproape nimic de a face cu filosofia politică serioasă și s-au îndepărtat radical de marxismul internaționalist a lui Lenin. Printre ele se numărau: rolul lui Stalin drept „cel mai bun discipol al lui Lenin”, rolul comuniștilor ca lideri aleși să conducă, rolul velicoruşilor ca „frați mai mari” între naționalitățile sovietice, statutul Uniunii Sovietice drept cea mai mare realizare a „tuturor forțelor patriotice și democratice”, unitatea popoarelor sovietice și adeziunea lor față de sistemul comunist, „încercuirea” forțelor capitaliste în jurul URSS, distribuția echitabilă a veniturilor, libertatea entuziastă de care se bucură învățământul și artele, emanciparea femeii, solidaritatea dintre muncitori și țărani, justețea „mâniei populare” îndreptate împotriva dușmanilor țării. Multe dintre aceste mituri au fost menționate cu evlavie în lucrarea *Curs scurt* (1939) despre istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (PCUS), biblia celor credincioși. Oamenii de știință, educatorii și legislatorii sovietici erau obligați să le disemineze sub amenințarea cu moartea. Vesticii, însă, nu.”

(Norman Davies, *O istorie a Europei*)

*velicorus = persoană care face parte din ramura cea mai numeroasă a poporului rus

B. „Ideologia nazistă nu era prea sofisticată, ca să ne exprimăm delicat. Spre deosebire de Stalin, Hitler nu moștenise un corpus de concepții partinice, pe care să le poată modela conform intereselor proprii. Unica lui scriere, *Mein Kampf* (1925), care avea să-și găsească loc în biblioteca fiecărei familii germane, aproape, nu conținea decât una sau două idei coerente și nimic original. Cel mai important era șirul de argumente care ducea de la presupusa existență a „rasei stăpânitoare”, *Herrenvolk*, la așa zisul drept al germanilor de a avea *Lebensraum*, un „spațiu vital” în Est.

Hitler lua de bună ierarhia rasială. El împărțea oamenii în „fondatori de cultură”, „purtători de cultură” și „distrugători de cultură”. Astăzi, „purtătorii evoluției culturale a omenirii” erau „arieni”. „Adversarul cel mai puternic al arianului este evreul.” Evreii erau *Todfeind*, dușmanul de moarte. Nu s-a oboșit să definească rasa ariană, nici să stabilească o ierarhie a națiunilor în cadrul rasei ariene. (...) Hitler credea și în „logica de fier” a „purității rasei”. „De fiecare dată când sângele arian s-a amestecat cu sângele unui popor inferior, observa el, rezultatul a fost pieirea nației culte”. Toate marile culturi ale trecutului s-au stins...din cauza otrăvirii sângelui.” Hitler credea că sănătatea unei națiuni depindea de valoarea teritoriului ei național. „Numai un spațiu suficient de mare pe acest pământ asigură libera existență a unei națiuni.” „Politica externă a statelor naturale trebuie...să creeze o relație sănătoasă între populația acelei națiuni și cantitatea și calitatea solului pe care trăiește.”

Cum vecinii Germaniei aveau deja pământ din belșug, fie din colonii, fie - ca în cazul Rusiei - prin cucerirea stepelor, Germania nu putea face față decât prin acapararea ținuturilor alăturate dinspre Est. „Vom opri nesfârșita deplasare a Germaniei spre Sud sau spre Vest și ne vom întoarce privirile spre pământurile din Est.” Expansiunea Germaniei spre Polonia și Ucraina îi va da puterea nu doar să

lupte împotriva Rusiei, dar și să țină sub control Franța, un alt „dușman de moarte”. (...) Fie Germania va deveni o putere a lumii, fie nu va mai exista nicio Germanie.”

(Norman Davies, *O istorie a Europei*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți spațiul istoric precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la ideologia nazistă. **2 puncte**
3. Menționați două lucrări importante pentru regimurile politice totalitare, menționate în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că ideologia era susținută de o serie de mituri. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații *cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice totalitare din Europa secolului XX. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice democratice. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție, sursa de mai jos:

„Tendința de suprimare a autonomiilor românești din aria de expansiune a regalității maghiare a fost însoțită de efortul de unificare confesională a regatului sub egida bisericii catolice, prin înlăturarea celorlalte confesiuni și religii; (...)

Politica celui de al doilea rege angevin în această direcție, efortul său de a realiza unitatea de credință a regatului, a cunoscut formele cele mai virulente în etapele când s-a manifestat acut antagonismul dintre coroana ungară și statele române recent constituite la răsărit și sud de Carpați. În 1365 și 1366, ani care s-au aflat în același timp în război cu Țara Românească și cu Moldova. Ludovic I a adoptat măsuri drastice în Transilvania atât împotriva confesiunii ortodoxe cât și a păturii nobiliare române, cnezii. Acum, regele refuză să mai recunoască cnezilor români calitatea nobiliară pe temeiul poziției lor tradiționale și dreptul de a stăpâni pământul cu calitatea nobiliară, dacă aceasta nu le era confirmată prin diplome regale, iar acordarea diplomelor era condiționată de apartenența la credința catolică. În același timp, regele a dezlănțuit o puternică prigoană împotriva clerului ortodox. Hotărârea regelui urmărea să elimine prin asimilare confesională sau prin declarare socială nobilimea română din Transilvania.

Presimțind reacțiile pe care aveau să le provoace măsurile sale, regele a impus în Transilvania o organizare judiciară represivă de caracter excepțional, îndreptată explicit împotriva românilor. Răspunzând chemării „tuturor nobililor țării noastre transilvane”, regele a acordat printr-un decret emis la 28 iunie 1366 nobililor un privilegiu excepțional care le permitea „să exterminare sau să distrugă din acea țară pe răufăcătorii de orice națiune, îndeosebi români” (*specialiter olahi*).

(...) Interpretul catolic cel mai zelos al acestei politici, misionarul franciscan Bartolomeu de Alverna, a divulgat, pe lângă motivele religioase ale acțiunii de convertire silită a ortodocșilor, și pe cele de ordin politic, asigurarea fidelității față de regat a „schismaticilor”, care pe temeiul afinității de religie și limbă cu conaționali lor din afara hotarelor regatului acționau împotriva siguranței stăpânirii sale.

Politica lui Ludovic de Anjou în raport cu nobilimea română și cu confesiunea răsăriteană a desăvârșit constituirea sistemului de guvernare al Transilvaniei în evul mediu, sistem bazat pe recunoașterea unei singure religii „recepte” (*religio recepta*), catolicismul, și a dreptului de participare la guvernarea țării doar a „națiunilor” care recunoșteau această religie, nobili unguri, sași și secui adică stările privilegiate ale celor trei etnii.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un susținător al politicii regelui maghiar. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care face referire sursa dată. **2 puncte**

3. Menționați cauza a organizării judiciare represive a Transilvaniei și o măsură legislativă îndreptată exclusiv împotriva românilor. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la sistemul de guvernare al Transilvaniei în Evul Mediu. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica regelui Ludovic I, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii din Transilvania au contribuit la constituirea statelor medievale extracarpaticе. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre rolul și importanța constituțiilor în evoluția statului român în secolele al XIX-lea -al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unei cauze pentru adoptarea primei constituții interne românești și menționarea a două principii ale acesteia;
- menționarea a două deosebiri între prima constituție internă românească și constituția adoptată în primul deceniu interbelic;
- prezentarea unui constituții prin care regimul politic din România interbelică este modificat;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul constituțiilor în consolidarea regimului democratic și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.